УДК 35. 077. 92: 811. 161. 2

Галич Тетяна Володимирівна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології та гуманітарних наук, студентка спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», ступеня вищої освіти «Магістр» КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»,
Царенко Ксенія Сергіївна,
студентка спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», ступеня вищої освіти «Магістр» КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»,
Царенко Сергій Олександрович,
кандидат архітектури, головний архітектор м. Вінниці, студент спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», ступеня вищої освіти «Магістр» КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»

ФОРМУВАННЯ МОВНОГО ПОРТРЕТУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІНЦЯ

В статті йдеться про проблему формування мовного портрета публічного управлінця; досліджуються його складові. Розглядається питання іміджу, його історія, значимі фактори. Автори описують шляхи формування іміджу публічного управлінця з метою позитивного сприймання громадянами в сучасних реаліях та в контексті складової мовного портрету.

Ключові слова: *публічний управлінець, імідж, мовний портрет, позитивне сприйняття, громадяни, сучасні реалії.*

The article deals with the problem of forming the verbal portrait of a public administrator and describes its components. The authors investigate the question of image, its historical aspects and the main factors. The article describes the ways of forming the image of public administrator with the aim of their positive perception by citizens in the modern realities and in the context of one of the components of the verbal portrait.

Key words: *civil servant, image, verbal portrait, positive perception, citizen, modern realities.*

Постановка проблеми. Завдяки ратифікації угоди з Європейським союзом, перед нашою державою постала низка завдань, пов'язаних з узгодженням європейських норм та стандартів в діяльності інститутів влади на всіх рівнях. Велика увага приділяється професійній кваліфікації людей, які забезпечуватимуть втілення нових законів і норм. Відтак, роль публічного управлінця як представника держави в реалізації змін у законодавстві, набуває особливої ваги; переглядаються його професійні та особистісні якості, комунікативні навички, імідж загалом. В даному контексті доречними будуть слова О. Оболенського про те, що запорукою ефективності фахової діяльності та зростання рівня кваліфікації, є загальна освіченість і культура публічного управлінця [4].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Професійним та особистісним якостям публічних управлінців приділено увагу в державних документах, зокрема: Законі України «Про державну службу»; Концепції адаптації інституту державної служби України до стандартів Європейського Союзу; Програмі розвитку державної служби і под.

Науковці також зверталися до проблеми сприйняття публічних управлінців населенням. Серед інших дослідників можна виокремити прізвища таких, як: Л. Кисіль, К. Ерлі, О. Оболенський, Я. Радевич-Вінницький, О. Скакун, О. Синєокий та ін. Але питання формування мовного портрету публічного управлінця потребує окремого вивчення.

Мета статті. Метою даної статті є виокремлення вагомих складових портрету публічного управлінця; дослідження питання іміджу та проблеми сприйняття населенням людей, які перебувають на державній службі та обіймають керівні посади.

Виклад основного матеріалу. Історично склалося так, що у пересічних громадяни десятиріччями, навіть сторіччями, про державних службовців та управлінців різних ланок, «чиновників» складалося суто негативне враження. Класики світової літератури присвячували їм свої твори і не шкодували фарб для зображення гротескно-карикатурних фігур. Достат-

ньо згадати яскравих персонажів «Ревізору» та «Шинелі» М. Гоголя; героїв оповідань А. Чехова: «Товстий і тонкий», «Хамелеон», «Унтер Прішибеєв», «Смерть чиновника»; М. Булгаков присвятив державним службовцям ранньої радянської доби повість «Дьяволіада»; у Карпенка-Карого є чудова повість «Мартин Боруля». Список можна продовжувати, але вочевидь різних авторів об'єднує одне – негативне ставлення до людей, які обіймають державні посади будь-якого рівня.

Тож перед сучасними публічними управлінцями постала нелегка задача змусити населення переглянути сторіччями виплеканий негативний образ недолугого, жадібного, безсердечного бюрократа-демагога, яким до цієї пори представлявся службовець для багатьох людей.

Відтак, найбільш гостро постає питання формування позитивного іміджу сучасного функціонера. Саме поняття «імідж» має латинське походження і означає «створювати образ». Деякі вчені розрізняють поняття «імідж» та «образ», хоча за перекладом вони є тотожними. Але чомусь так склалося, що, розглядаючи проблему формування іміджу людини, управлінця, скоріш мають на увазі її зовнішній вигляд, манеру одягатися, триматися, розмовляти і т. п. А під образом цієї людини – уявлення, враження від неї. Для дослідження щодо формування словесного портрету публічного управлінця, такий розподіл значення не має, оскільки ці поняття в нашому випадку лише доповнюють одне одного.

Під час дослідження природи іміджу, здебільшого акцентується увага на об'єктивній обумовленості, яка ґрунтується на певних властивостях масової свідомості та соціальних стереотипів. Спрощуючи процес соціального сприйняття, стереотипи часто призводять до формування примітивної поверхневої свідомості, що проявляється в упередженості, неадекватності сприйняття подій, явищ, людей і ставлення до них. Як ілюстрацію, достатньо згадати про «білих комірців», або «жакетів» - для визначення публічних управлінців відповідно у Великобританії та США

Зазначимо, що в сучасному значенні слово «імідж» уперше застосував З. Фрейд, який вважав, що це не стільки реальний образ людини чи предмету (Ego), скільки ідеальний образ (SuperEgo). Між ними можлива колосальна різниця. Рекламісти та спеціалісти зі зв'язків з громадськістю почали активно користуватися цим терміном з 40-х років минулого століття, а в наукову термінологію він увійшов з 1960-х років.

Сьогодні ми чуємо про імідж постійно, хоча здебільшого розуміємо під цим поняттям зовнішній вигляд. Дійсно, зовнішність державного службовця відіграє чи не найвагомішу роль в його діяльності, оскільки вона не лише підкреслює індивідуальність особистості, а й цілеспрямовано використовується як засіб прихованої трансляції місії, вихідних установок та цілей суб'єкта, і може сприяти чи не сприяти можливій взаємодії. Тут важливо все: як людина одягнена, що транслює її зовнішній вигляд, яка в неї зачіска, як вона рухається, з якою силою потискує руку, що написано на її обличчі, яка в неї постава, якою фразою вона вітає людей, як дивиться чи не дивиться їм в очі, як звучить її голос, як вона починає ділову бесіду, чим її закінчує, як розмовляє по телефону і наскільки знайома з етикетом і т. п. Питання створення іміджу та вміння управляти враженнями про себе є надзвичайно багатогранним, складним і таким, що не має дрібниць.

Ми вже згадували про негативне сприйняття державного службовця. Нажаль, багаторічне деформування морально-психологічного клімату в апараті виконавчої влади призвело до питання неефективності державної служби та публічного управління як соціального інституту, до її дискримінації серед населення. Тому саме тепер від персональної позиції кожного управлінця, його готовності протистояти проявам непрофесіоналізму, некомпетентності, залежатимуть кінцеві результати позитивних змін у всіх ланках державної влади. Одним з найважливіших завдань посадових осіб повинно стати робота зі створення привабливого позитивного іміджу державного службовця в сучасних умовах відкритості та прозорості їх діяльності.

Кожен публічний управлінець повинен знати, як виконувати свою роботу якнайкраще, хоча у своїй особистій манері, що при цьому говорити, як поводитися і який мати вигляд. Ці знання регулюються державними та нормативними актами. Розроблені «Загальні правила поведінки державних службовців», якими встановлюються основні вимоги до етики працівників органів державної влади та публічного адміністрування, що займають посади, віднесе-

ні до відповідальних категорій посад державних службовців відповідно до Закону України «Про державну службу». При вступі на державну службу працівник знайомиться з цими правилами і про це робиться засвідчення в його особовій справі. Зокрема, п. 6 цих правил передбачає, що публічний управлінець має дбати про позитивний імідж та авторитет органів державної влади і державної служби в цілому, дорожити своїм ім'ям та статусом [5]. Працювати над формуванням власного позитивного іміджу необхідно постійно, безперервно і грамотно. Для цього потрібно розуміти саму природу іміджу, його складові; знати, яким чином можна підвищувати власний імідж тощо.

Все перелічене вище, складає цілий курс, або спецкурс у процесі підготовки сучасного публічного управлінця до офіційної посади.

Висновки. З метою подолання негативних суспільних стереотипів, які роками складалися у громадян щодо офіційних представників, посадовців тощо, публічний управлінець нового покоління, крім професійних знань і навичок, повинен віртуозно володіти мистецтвом формування власного позитивного іміджу. Лише за таких умов, з такими кадрами, державна служба зміниться на краще, здобуде довіру і повагу громади.

Список використаних джерел:

1. Кисіль Л. Керівник підприємства: компетенція та адміністративна відповідальність. /НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 1998. – 81 с.
2. Концепція адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу /затв. Указом Президента України від 5 березня 2004 р. № 278/2004: http//zakon 0. rada.gov.ua/laws/show/278/2004/
3. Эрлы К., Мосаковски Э. Культурная компетентность. – http://www.mm.com.ua.
4. Оболенський О. Ю. Державна служба: підручник / О. Ю. Оболенський. – К.: КНЕУ, 2006. – 291 с.
5. Про державну службу: Закон України від 10 груд. 2016 р. № 889-19. URL: http://zakon 4. rada.gov.ua/laws/show/889-20.
6. Про типовий паспорт посади державної служби. Розпорядження Кабінету Міністрів України (проект) – http://www.academy.gov.ua/.
7. Радевич-Вінницький Я. Етикет і культура спілкування /Я. Радевич-Вінницький. – Л., 2006. – 291 с.

УДК 35. 071.

Глиняна Анастасія Арсенівна,
продавець-консультант непродовольчих товарів,
студентка спеціальності «Публічне управління та адміністрування»,
ступеня вищої освіти «Бакалавр» КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»

МОДЕЛІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ (АРХЕТИПОВА ПАРАДИГМА)

У статті представлено бачення публічного адміністрування та еволюціонування моделей. Аргументовано існування національних архетипів, які створили парадигмальні засади публічного адміністрування. Доведено необхідність формування підґрунтя моделі «Good Governance» у вітчизняному публічному адмініструванні на архетиповій парадигмі.

Ключові слова: *публічне адміністрування, архетипи, моделі публічного адміністрування, національна архетипіка.*

The article presents the vision of public administration and the evolution of models. The existence of national archetypes, which created the paradigmatic foundations of public administration, is substantiated. The necessity to form the basis of the Good Governance model in domestic public administration on the archetypal paradigm has been proved.

Keywords: *public administration, archetypes, models of public administration, national archetype.*